

מסורת הש"ס

א) שנת קמה: ע"ש, ב) ז"ל אה"י, ג) ז"ל אה"י, ד) שנת קמה, ה) תמוז,כב, ו) כ"מ פא: תמוז,ז ס: ז, ו) נקדשין סד: וז"ל, ח) ע"י בגליון ב"מ פא: ז, ט) ז"ל הכא ז"ק, י) כ"ה גיטס הרא"ש, יא) דרכי ס: ז, יב) ז"ל א"י יחושע ס' ז"ק ובי"ה בבריכות, יג) ז"ל יושב, יד) ור"ה כב: יעמות זג: קטור, טו) דמאי פ"ד מ"ה, טז) גי ה"ק מה"ד חסוד כ"י דבר א' ה"ד והל"י ממחיל הדבור לאחוזקניהו כ"י ר"מ ס"ד, יז) אפי"ו בנו ואפי"ו ז"ק, יח) ז"ל א"יניסול"ק ז"ק, יט) כ"ה פ"ה דמה ז"ק, ע) ובי"ה תור"ל לעיל לה: ד"ה ובי"ה,

הגהות הב"ח

(א) ש"י ד"ה אלל כ"ה ובי"ה בבריכות, ב) ז"ל א"י דלימא ליה חסכ: ג) ד"ה כלס וז"ן ומי ושידראי אלל: ד) ד"ה לא לעולם ובי"ה שרל לי ושמעי:

גליון הש"ס

גכ" עד מפ"ד עד בשר: מי ססהדרין דף ג ע"ב בשר"י ד"ה בעדות בכור ובתוס': שס:

מוסף רש"י

לעדות בכור: בכור דבר כהן כשנתו יפאל לו שלם וארבע וז מוס' קי"ל ומשדו הכניס להטיל מוס בבכור ואין נאמן לומר מוס זה נפל בו מאליו ולכ"ן נהלא עדים (ב"ח פא.) אלא לעדות קהה. לומר אלס מת נעלן, דלקילו כה רבנן משום טענה, וכל דמקדש ארעא רבנן קדשן ואפקיעו רבנן לקדושין מניה (טו.) לעדות האששה כשרה לה. והא' נמי כשרה לו (טו.) במקום עדים. דלגן סהדי שאין אותו הדין כולל מוס (ב"ח פא.) בעלי תריסין. תמנסי הנגמלס זה חל זה כוללס (ברכות כז.) המבורגמן. שיהי עומד לפני רבן גמליאל ומשמיני לביסא חל הכרעה מפי רבן גמליאל (טו.)

שיטה מקובצת

א) לעדות אשה בלבד: ס הוא הפה שהתיר קמ"ל: ג הוא ומית חמרא ואסור: ד מיא חבא ודאי: ט גטריה ס"א בסלי נצרים של ערבה קלופה בהדי: ו ליה כלום חילקנו: ז עד שיכנסו בעלי: ח היאך יכול החי להכחישי: ט ר"ג יושב ודורש: י ל"ר חוצופית: יא) אמר רב חבת אשי נמחק: יב) ר"מ וכי אמר חסוד: יג) כשרה לה בלבד ובעדות: יד) מוס זה בו: טו) כפניה היה מחזקין: טז) הוא שלא שחית ליה דהא: יז) גברי דסתמא הוא אמר: יח) הארץ דמי חשדינא אנא למישיד מומא בכונה ככהן ע"ה: יט) כ"י בהשוטות הס"ד: יס) מומתה דדאי שריא חכם וכי שריא חכם ע"פ עדים שריא הס"ד: ייא) בבוס זה נתנו לי ישיאר: ייב) חבת אלא נמחק: ייג) רבא ועוד דרבא: ייד) לאו כן הלה: יט) ברישה נמחק: יז) ואבבי שיטפא דהתם: יס) וז"א לפרש כן:

כל פסולי המוקדשין

לַחֲזוּקִינֵהוּ. בחשודים מי אמר ר"מ יס' ע' חסוד לדבר אחד חסוד לכל

המורה כולה היכא דמוחק לן דעובר על דבר א': **לעדות בכור**.

להעיד שלא הטיל צו מוס זה בכוונה: **לעדות אשה**. שמת בעלה

במדינת היס: **סני אלל לעדות שאשה כשרה**י. ובעדות בכור

נמי אשה כשרה דאמרינן [לה:] הלכתא

כרבן שמעון ואפי"ט בנו: **יומר שרי**

בוכרא. יומר המתיר בכורות לשון

גנאי: **לא היו מוחזקין**. בטלה שהוא

בכור וצא כהן בעליו ואמר בכור הוא

זה ומומו עמו שלא הוטל מוס יז זה

בכוונה ואמי לאחוויו לחכם אי קבוע

הוא אי עובר הוא: **נאמן**. דהפה

שאסר ואמר בכור הוא המיר ואמר

מומו עמו: **אשה איש הייסי**. ולא

היינו מוחזקין בה שהיא אשת איש

מעולם: **נאמנת**. ומומרת להנשא:

דאי צעיא לא אמרה. כלומר אי הוה

חשידא להינשא בחיי בעלה בלא גירושין

הוה שמקה ולא אמרה אשת אישי הייתי

דהא בפניהו יטו מחזקין לה: **אלל**

הכא. בבכור בלא קגיא בלא אמר בכור

הוא יא) דלימא ליה חסכ מוס קבוע

הוא או עובר דקדשים תמנימיס אין

הכהן נחשד לאכול בחזן דבר כרת

הוא אלל נחשד להטיל צו מוס בלאו

בעלמא הוא ולא יכא נאמן קמ"ל

דנאמן: **דאס כן**. דהוא הטיל צו

מוס הוה שדי ציה מוס הייכר אפי'

לעס הארץ שהוא מוס ומו לא הוה

צני למיתי קמן ולמימר בכור הוא

יטו דהא אין אדם אחר יודע שהוא

בכור ובקדשים בחזן נמי ליכא לפסוקיה

דהא מוס ניכר שדא ביה ליכא דלגן

יודעין שהוא בכור ליכא למימרי הכי

דבעל כרחך אמי לקמן דאי הוה שחית

ליה בלא מומחה כיון דכולי עלמא

ידעי שהוא בכור הוו חשדי ליה:

נחקוס עדים. דלגן סהדי דכל שעתא

איכא מיא ור"י כיון דלגן סהדי דכהניס

חשודים על המומין לא נימא מה לי

לשקר: **הכא ודאי שדא ציה מומא**.

בתמיה: **להא שמעא**. דר' אליעזי:

בלא גברי. יט) כסתמא אמר ליה לא

היו מוחזקין צו שהוא בכור כ': **כלוס**

חילקנו צין כהן חבד לכהן עס הארץ.

יטו ומי ו) חשדינן אלל למישיד ציה מומא

בכוונה ככהן עס הארץ: **סן**. חלקנו

ולא חשידת: **צעלי פריסין**. מנגינס.

תמלדי חכמים הנלחמים במלחמתה

של תורה: **היאך אעס**. יכול להכחישו:

אינלמי אני חי והוא מת. הייתי יכול

להכחיש ולומר לא אמרתי: **היאך יכול**

החי להכחיש אם התי. ודאי כך אמרתי

וחורני צי: **עמוד ועמד**. שמוק

ושמק: ברתג' הראיתי בכור זה.

לחכם ואמר לי שמוס קבוע הוא

ושומטו וצלנד שיהו לו עדים שלא

הטילו צו יטו: **גב' נאמן כההן לומר**.

לחכם בכור זה נתן ק) לין ישראל צלמוס

זה שצו: **דעבידא לאיגלוי**. דלתי חכם

ואמר לא התרמיו לך: **לא לעולם**

אימא לך מילתא דעבידא לאיגלוי

משקרי אינשי והכא היינו טעמא

דמתימן בלא חשידי כהני לאכול קדשים

תמנימיס בחזן הלכך אי לאו דשרי ליה

חסכ לא הוה אמר שרל ו) ליה ושמיתן

פרק חמישי בכורות

לו

אי"מר דא"ר מאיר **אֶחָשָׁא** ב'ו'. מתוך הלשון משמע דלציבא דר'

מאיר קאמר ולא כציבא לן כוותיה יט' אלל אפילו במוחק

עובר על דבר א' לא הוי חסוד על כל המורה כולה ואע"ג דבפרק זה

בזרר (סנהדרין דף ס.) אמר אצ"י עבריין אוכל נצילות להכעיס פסול

לעדות ומוקיס לה כרבי מאיר וקיממא

לן כוותיה דהוא מיע"ל קג"ס היינו

דוקא לענין עדות דרשמנא אמר אל

חשד רשע עד אלל צשאר מילי לא

חשד ומיהו ר' מאיר דקאמר התם

עד זומס פסול לכל המורה כולה ה"י

הוה מצי למינקט אחד משאר דברים

ולא נקט עד זומס אלל לאפוקי מדר'

יוסי דאפילו עד זומס נמי מכשר

לדיני נפשות כשהחם צדיני ממונות:

ואי"מר רבא **מה** **זו** **אֶשְׁקֶר**. רנה

גרסינן שהיה רבו של אצ"י ולא רנא

נט דרנא אית ליה צהדיא בחזקת

הצמים צ"צ דף גג:) דמה לו לשקר

במקום עדים לא אמרינן דלומר דלצ"י

ורנא לא כציבא להו הא דרנא חסדא

כ': **בא** **צַפְנִי** **רבן גמליאל** **אמר**

צ"ה **צאו**. יטו והלכה כן הוא דלגן

חילוק צין חבד לעס הארץ דבפרק

במרל דיומא (דף עה.) גבי ר' יוסי

צן זימרל דכהן הוה ומיעציא ליה א'

הלכה כר' מאיר דלומר חסוד על

הדבר לא דנו ולא מעידו אי כרצצ"ג

דלמר נאמן על של חזירו ש"מ דלרצי

מאיר לא היה ממיר אע"פ שהיה

חבד: **עַמְדָּה** **השואל** **ושאל**. צפ'

נערה צנדיסי צירושלמי דרש מדכמי

ועמדו שני האנשים צו"י דשאל הלכות

ואגדות קריץ לעמוד: **עַמְדָּה** **ע"ז**

רגליך ויעידו בך. לא גרסי' ויעידו

כך לא כלל ולא י) בפרק מפלת השמר

יט' צרישיה (ברכות ס:) דמה עדות

שיין כלן אלל צנסהדרין צריש פרק

כהן גדול (דף יט.) גרסינן ליה גצי

עוצא דינאי יטו ואגב פשטא דהתם

נכתב כלן: **ה'יאך** **החי יבוא** **אֶחָבָחִיש**

החי. כלומר סבור הייתי להעלים ואינו

יכול וצקונטי' פירש דודאי כך אמרתי

ומורמי צי ואל"י יט) כן דבפרק מפלת

השמר (ברכות דף ס:) פסק שס

הלכה כמותו ט): **רבי חוצפית**

המתורגמן. מעשרה הוינו מלכות:

והלכתא

לעם הארץ אמר ליה רבן גמליאל ילא אמר ליה והא רבי יהושע אמר לי הן

י) אמר לו המתן עד יי שיעלו בעלי תריסין לבית המדרש כיון שנכנסו לבית

המדרש עמד השואל ושאל כלום חילקנו בין חבר לעם הארץ א"ל רבי

יהושע לאו א"ל רבן גמליאל והלא משמדך אמרו לי הן' יהושע עמוד על רגליך

ויעידו כך עמד רבי יהושע על רגליו ואמר היאך אעשה אילמלי אני חי והוא

מת יכול החי להכחיש את המת עכשיו שאני חי והוא חי היאך יי חי יכול

להכחיש את החי והיה ר"ג ט' יט) עומד ודורש ור' יהושע עומד על רגליו עד

שרינגו כל העם ואמרו יי לחוצפית המתורגמן עמוד ועמד: **בתג'י** **נאמן**

הכהן **לומר** **הראיתי בכור זה** **ובעל מוס הוא:** **גב' אמר רב יהודה אמר רב**

י"נאמן הכהן **לומר בכור זה נתן לי ישראל** **במומו מאי טעמא**י כל מילתא

דעבידא לאיגלויי לא משקרי בה אינשי אמר יט' רב אשי אף אנן נמי תנינא נאמן

הכהן לומר הראיתי בכור זה ובעל מוס הוא מאי טעמא לאו משום דאמרינן כל

מילתא דעבידא לאיגלויי לא משקרי בה אינשי התם הוא דקדשים בחזן לא

אכיל אבל הכא כיון דחשידי חשידי מתיב רב שיובי ט' האומר למי שאין

נאמן על המעשר קח לי ממי שהוא נאמן או ממי שהוא מעשר אינו נאמן אמאי

נימא כל מילתא דעבידא לאיגלויי לא משקרי בה אינשי שאני התם

דאית

עדים

שלא יטריך להציא עדים

קח **לי ממי** **ולמימר נפל** **מאליו** **חשידי נמי** **להטיל מוס** **ולמימר ישראל נתנו לי** **במומו:** **קח לי ממי**

שהוא נאמן. שאינו לוקח פירות מעם הארץ או ממי שלוקח מעם הארץ קודם שימכרם: **אין**. שלח זה נאמן לומר שנאמנן לקחמיו:

דאית

^אלא מאחורנא אפילו מעם הארץ דמצי אמר אפילו עם הארץ נאמן הוא עלי ליקח ממנו. הלכך אינו נאמן השליח:

עין משפט ונר מצוה

בד א מיי פ"ב מה'ל גירושין הלכה טו טוש"ע אר"ע ס' יז סעיף ג:

בח ב מיי פ"ב מהלכות בכורות הלכה טו סמג

עשין רי טוש"ע י"ד ס' שד ספיף ה:

ג [נוש"ע שס ספיף ו:]

בז ד מיי פ"ב מהלכות גירושין הלכה א טוש"ע

אר"ע ס' קנז ספיף ו:

בז ה מיי פ"ד מהלכות שכיבות הלכה ג סמג

עשין פט (טור ח"מ ס' שט) [לא מלאכי בעוש"ע וז"ע:]

בח ו מיי פ"ב מהלכות בכורות הלכה י טוש"ע

י"ד ס' דיש ספיף א:

בחז ד מיי שס הלכה יח טוש"ע שס ספיף י:

גח א מיי שס הלכה יט טוש"ע שס ספיף ח:

נאט ז מיי פ"ב מהלכות מעשיות הלכה ו:

רבינו גרשום

אימור דאמר ר' מאיר החסוד על הדבר לחששא בעלמא בשמא חשיד לא חזקונינו נמי ודאי חשידי לא אמרינן הלכך לא חשידי לכל התורה ובשריו למיין: לעדות שהאשה כשרה לה. ואשה כשרה לעדות בכור דאמר' אפילו בנו אפי' בתו: מחר דתימא התם הווא. גבי אשה דאמרינן הפה שאסר הוא שהתיר דאי בעיא לא אמרה מויד ולא מחזקין לה באשת איש דליכא ידיע: אבל הכא. גבי בכור לא סגי בלא אמרה דלא מסהדי דכיון ידיע דבכור הוא וקדשים בחזן נמי לא אכיל אלא א"י עידי עליי שהוא מום לא נימא הפה שאסר הוא שהתיר קמ"ל דאמרינן דכיון ייכול למישיד ביה מומא דמיכר ודאי דמוס קבוע ולא שדא אמרינן הפה שאסר הוא הפה שהתיר: מה לי לשקר במקום עדים לא אמרינן. דאנן סהדי דאורחא דנהר פקוד לעולם איכא מיא והכא נמי כיון דידעינן דכהני חשידי אמומי לא נימא הפה שאסר הוא דמיגרס מוס לבכור כדאמר דבא ואמר בכור הוא ומומו עמו מי ידיענן דדאי דאיהו שדא ביה מומא חששא בעלמא הוא ובמקום חששא אמרינן הפה שאסר הוא שהתיר: צבריין הרצין. צבריין של ערבה קלופה שחן דקין וחזין: חילקנו בין חבר לע"ה. דאע"ה דע"ה חשידי חשידי מוס לבכור כדאמר בעליו עמנו מעדיין אי לא לא [בכהן] חבר לא חשידי ושלא מדיענא היה מצינא לאסתידי עליה אי לא א"ל ר' יהושע הן: בעלי תריסין. חכמים: עמד השואל. ר' צורק: א"ל ר' יהושע לא. דלא רצה להורות הלכה לפני ר"ג: עמוד. שחוק: והיינו דאמר בבבכות (אתא) ובכורא הראיתו לחכם הוא בבכרות צעריה: דעבידא לאיגלויי. דמצי למישייליה לחכם אם התירו לו אם לא: התם הוא. דכיון דשחט הוא ואמר הראיתו לחכם הוא ובעל מוס הוא דמהימן דכיון דקאכל ליה מידע ידע דקיישים בחזן לא מצי אכיל ובדאי הראתו: אבל הכא. בבכורן שאמר בכור זה נתן לי ישראל במומו כיון דחי הוא דלא שחטיה לא מהימן ולא שרינן למיחטיה דחשידי דילמא איהו שדא ביה מומא וליתא לדרב יהודה דעבידא לאיגלויי דמצי למישייליה אי זבין ליה: שאני התם דמצי לאישתמוטי שליח דמצי ואמר לאו מהאי ובגיה